

Stanovisko Drážní inspekce ke stanovisku ministerstva dopravy

Drážní inspekce (DI) vydává doplnění a upřesnění informací uvedených v dnešním stanovisku ministerstva dopravy (MD) k průběhu šetření závažné nehody v Moravanech. Drážní inspekce je jediným NEZÁVISLÝM orgánem v ČR, který dle zákona i evropských pravidel šetří příčiny mimořádných událostí. Sdělení MD, že příčinou nehody v Moravanech je pouze závada pískovače, není proto sdělením nezávislého orgánu.

Drážní inspekce je podle zákona podřízena ministerstvu dopravy pouze jako správný úřad. Toto podřízení se netýká oblasti šetření mimořádných událostí, neboť by tím byla hrubým způsobem porušena Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/49/ES „*Inspekční orgán (v ČR je to DI) je nezávislý na jakémkoliv provozovateli infrastruktury, železničním podniku, zpoplatňujícím orgánu, přidělovacím orgánu, notifikovaném subjektu a na jakékoliv straně, jejíž zájmy by mohly být v rozporu s úkoly, které jsou svěřeny inspekčnímu orgánu. Dále je funkčně nezávislý na bezpečnostním orgánu (v ČR je to Drážní úřad) a na jakémkoliv regulačním orgánu v odvětví železniční dopravy (např. MD)... Funkční nezávislosti inspekčního orgánu nesmí být ovlivněna zejména tehdy, má-li z organizačních důvodů a z důvodů právní struktury úzký vztah k vnitrostátnímu bezpečnostnímu orgánu nebo k regulačnímu orgánu v odvětví železnic.*“ Ministerstvo dopravy tudíž nemá žádné zmocnění k ovlivňování či zasahování do procesu šetření mimořádných událostí, jak naznačuje jeho stanovisko.

Drážní inspekce je tzv. národním vyšetřovacím orgánem pro Českou republiku a v oblasti šetření mimořádných událostí spadá pod Evropskou železniční agenturu (ERA). Při své činnosti se proto DI řídí pokyny ERA, která 10. října 2007 na zasedání síť národních vyšetřovacích orgánů definovala aplikaci tzv. urgentních bezpečnostních sdělení „*Národní vyšetřovací orgány rozesílají prostřednictvím ERA poznatky o urgentních poruchách a obdobné informace, které mohou mít význam pro ostatní evropské železnice; ty se rozesílají národním bezpečnostním orgánům nebo národním vyšetřovacím orgánům.*“ Nelze proto přijmout argument MD, že vydáním urgentního bezpečnostního sdělení DI překročila své pravomoci; naopak – pokud by toto sdělení DI nevydala, porušila by metodiku ERA.

Ministerstvo dopravy se pokusilo ovlivnit šetření nehody v Moravanech ne 2, ale hned 4 dopisy (znění dopisů i jejich odpovědi v příloze), a to 10. června (nařčení DI, že medializuje celou kauzu), 11. června (žádost o kárné, případně personální opatření vůči vyšetřovateli), 28. července (žádost o předání NÁVRHU bezpečnostního doporučení – MD nemá právo konzultovat jakékoliv kroky, pak by šetření nebylo nezávislé) a 25. srpna (opět žádost o kárné, případně personální opatření vůči vyšetřovateli nehody). Drážní inspekce necítí potřebu jakkoliv více komentovat tyto své reakce, názor nechť si udělá čtenář sám. Jak ale vyplývá z přiložených dokumentů, generální inspektor Drážní inspekce Mgr. Roman Šigut žádal o zásah proti ovlivňování DI přímo pana ministra Ing. Aleše Řebíčka – bohužel neúspěšně.

Drážní inspekce zveřejnila výsledky šetření nehody v Moravanech dne 2. 10. 2008 odpoledne na tiskové konferenci. Dřívější termín nebyl možný s ohledem na povinnost Drážní inspekce projednat své závěry se zúčastněnými stranami. Toto projednání se

uskutečnilo stejný den dopoledne. Podle českých zákonů má Drážní inspekce na vyšetření mimořádné události 6 měsíců (tzn. v případě závažné nehody v Moravanech do 19. 11. 2008), podle evropské legislativy dokonce jeden rok. Poznámku MD, že všechny poznatky byly známy již 14 dní po nehodě, DI odmítá. Pouhé shromažďování potřebných podkladů trvalo měsíce. Drážní inspekce si tedy během šetření nehody v Moravanech zcela plnila své povinnosti a v žádném případě zbytečně neodkládala uzavření šetření. To dokládá mj. i skutečnost, že dva dny po nehodě DI zaslala Drážnímu úřadu podnět k zahájení správního řízení s upozorněním na bezpečnostní riziko.

Drážní inspekce je státní instituce, která odborně zjišťuje příčiny mimořádných událostí (nehod) a vykonává státní dozor na dráhách. Jako vyšetřovací orgán je nezávislá na všech státních institucích a jakémkoli provozovateli drah a drážní dopravy. Drážní inspekce se při své činnosti řídí zákonem č. 266/1994 Sb., o dráhách, příslušnými prováděcími vyhláškami a Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2004/49/ES.

V Praze dne 8. října 2008

Mgr. Jan Kučera, v. r.
náměstek generálního inspektora
tel.: 224 805 440
mobil: 736 521 111
email: mluvci@dicr.cz
<http://www.dicr.cz>